

Jednou, teď už je to spousta let, jsem musela skoro devět týdnů ležet v nemocnici. Bylo to v New Yorku a přímo z postele jsem měla vyhlídku na Chrysler Building s její geometrickou září světel. Ve dne krása budovy pohasla, postupně se z ní stávala jen další velká stavba rýsující se proti modrému nebi, všechny budovy města se zdály malé, tiché, daleké. Byl květen a pak červen, a pamatuju si, jak jsem stávala u okna a dívala se na chodník dole a na mladé ženy – mého věku – v jarních šatech, které si vyšly o přestávce na oběd ven. Viděla jsem, jak při hovoru naklánějí hlavu a jak se jejich blůzky vlní ve vánku. Myslela jsem na to, že až se dostanu z nemocnice, už nikdy nepůjdu po chodníku,

aniž bych děkovala za to, že jsem jedním z těch lidí; a řadu let jsem to dělala – pamatovala jsem si ten pohled z nemocničního okna a byla jsem šťastná za chodník, po kterém jsem kráčela.

Tak popořádku, je to jednoduchý příběh: Šla jsem do nemocnice, aby mi odoperovali slepé střevo. Po dvou dnech jsem dostala normální jídlo, ale nedokázala jsem ho v sobě udržet. A potom se přidala horečka. Doktorům se nedařilo izolovat nějakou bakterii nebo přijít na to, co se děje. Nikdo nevěděl. Podávali mi nitrožilně tekutiny, jinou trubičkou do mě dostávali antibiotika. Všechno to bylo připevněné na kovovém stojanu na viklavých kolečkách, který jsem strkala vedle sebe, kdykoli jsem se někam pohnula, ale snadno jsem se unavila. Koncem června to cosi, co mě trápilo, ať to bylo cokoli, polevilo. Ale tou dobou už jsem byla v podivném stavu – doslova horečnatém očekávání – a byla jsem hrozně rozbolavělá. Doma jsem měla manžela a dvě malé dcerky; strašlivě se mi po mých holčičkách stýskalo a měla jsem o ně takový strach, až jsem se bála, že jen z toho je mi ještě hůř. Můj lékař ke mně přistupoval velmi citlivě a já jsem k němu cítila hlubokou vazbu. Byl to Žid s povislými tvářemi, který na svých ramenou nesl velkou bolest – jednou jsem ho zaslechla, jak vypráví sestře, že jeho prarodiče a tři tety byli zavražděni v táborech. Tady v New Yorku měl manželku a čtyři dospělé děti. Myslím, že mě ten milý muž lito-

val, a postaral se o to, aby mě holčičky – bylo jim pět a šest – mohly navštěvovat, pokud byly úplně zdravé. Jedna rodinná přítelkyně mi je přivedla do pokoje, ale když jsem viděla, jak špinavé mají obličejíky a vlásky, dostrkala jsem svou infuzní soupravu do sprchy, jenže tam začaly křičet: „Mami, ty jsi tak hubená!“ Opravdu se vyděsily. Seděly u mě na posteli a já jim sušila vlasy ručníkem a pak si kreslily, ale pořád na nich byla znát nejistota, takže každou chvíli přestávaly a volaly: „Mami, mami, líbí se ti to? Mami, podívej na ty šaty, co jsem nakreslila téhle princezně!“ Jinak ale mluvily málo, zvláště ta mladší jako by nebyla schopná promluvit, a když jsem ji objala, viděla jsem, jak našpulila dolní ret a bradička se jí roztřásla; byla tak maličká a tak moc se snažila být statečná. Když odešly, nepodívala jsem se za nimi z okna, abych neviděla, jak odcházejí s mou přítelkyní, která je přivedla a která neměla vlastní děti.

Můj manžel měl samozřejmě spoustu starostí se zvládním domácnosti a zároveň chodil do práce, takže neměl moc často možnost za mnou přijít. Při našem seznámení mi pověděl, že nesnáší nemocnice – otec mu tam zemřel, když mu bylo čtrnáct – a teď jsem si uvědomovala, že to myslel vážně. Nejdřív jsem byla v pokoji se starou umírající ženou; pořád volala o pomoc – zaráželo mě, jak jsou sestry lhostejné, protože ta žena volala, že umírá. Můj manžel to nedokázal snášet – tím chci říct, že za mnou nedokázal do toho

pokoje přijít – a nechal mě přeložit na pokoj, kde jsem byla sama. Naše zdravotní pojištění tenhle luxus nepokrývalo, takže každý den odsával z našich úspor značnou částku. Byla jsem vděčná za to, že neslyším tu ubohou ženu křičet, ale byla jsem strašně osamělá, i když bych se styděla, kdyby to někdo zjistil. Kdykoli mi sestra přišla změřit teplotu, pokoušela jsem se ji nějak aspoň na pár minut zdržet, ale sestry měly moc práce, nemohly jen tak postávat a klábosit.

Asi tři týdny po tom, co jsem byla hospitalizovaná, jsem jednou pozdě odpoledne odvrátila oči od okna a zjistila, že na židli v nohách postele sedí moje matka. „Mami?“ vyjekla jsem.

„Ahoj, Lucy,“ pozdravila mě. V hlase jí zněl plachý, ale naléhavý tón. Naklonila se a stiskla mi přes pokrývku nohu. „Ahoj, Pískle,“ usmála se. Neviděla jsem ji celé roky, a tak jsem na ni jen civěla; nedokázala jsem pochopit, proč vypadá tak jinak.

„Mami, jak ses sem dostala?“ zeptala jsem se.

„No, přiletěla jsem.“ Zakývala prsty a mně bylo jasné, že je mezi námi příliš mnoho emocí. A tak jsem jen také mávla a zůstala ležet. „Myslím, že budeš v pořádku,“ dodala stejně plachým, ale naléhavým hlasem. „Neměla jsem žádné sny.“

Jen z toho, že tu byla a oslovila mě mou dětskou přezdívkou, kterou už jsem roky neslyšela, jsem najednou pocítila teplo, připadala jsem si tak nějak tekutě,

jako by všechno moje napětí, pevné a tuhé, bylo najednou pryč. Obvykle jsem se probouzela o půlnoci a pak přerušovaně podřimovala, nebo jsem až do rána bez spánku zírala z okna na světla města. Ale té noci jsem spala tvrdě a bez probouzení a ráno máma seděla na stejném místě jako předchozí den. „To je jedno,“ mávla rukou, když jsem se ptala. „Víš přece, že toho moc nenaspím.“

Sestry se nabízely, že jí přinesou lehátko, ale jen zavrtěla hlavou. Pokaždé, když jí to nějaká sestra znovu nabízela, vrtěla hlavou. Po nějaké době se sestry přestaly starat. Máma se mnou zůstala pět nocí, a zdřímla si vždycky jen na židli.

Během našeho prvního společného dne jsme si povídaly jen trhaně; myslím, že ani jedna z nás nevěděla tak docela, co dělat. Položila mi pár otázek o mých dcerách a já jsem odpovídala a obličej mi červenal. „Jsou úžasné,“ usmívala jsem se. „Jsou prostě úžasné.“

Na mého manžela se matka nezeptala ani jednou, i když – pověděl mi to do telefonu – to on jí zavolal a požádal ji, aby se mnou byla, on jí zaplatil letenku a nabídl jí, že ji vyzvedne na letišti: mou matku, která nikdy předtím letadlem neletěla. Navzdory tomu, že prohlásila, že si vezme taxíka, navzdory tomu, že se s ním odmítla setkat tváří v tvář, i tak ji manžel doprovodil a dal jí peníze, aby se za mnou dostala. Když teď seděla na židli v nohách mé postele, nemluvila ani o mém

otci a já jsem se o něm také nezmiňovala. Moc jsem si přála, aby řekla: „Tvůj otec doufá, že už je ti líp,“ ale nestalo se to.

„Bylo hrozné vzít si taxíka, mami?“

Zaváhala, a já jsem skoro vnímala tu hrůzu, která ji musela zaplavit, když vystoupila z letadla. Ale jen zavrtěla hlavou: „Mám v puse jazyk a používám ho.“

Po chvíli jsem pronesla: „Jsem vážně moc ráda, že jsi tady.“

Usmála se a uhnula pohledem k oknu.

To bylo v polovině osmdesátých let, před mobilními telefony, a když zazvonil běžový telefon vedle mé postele a byl to můj manžel, máma to poznala, tím jsem si byla jistá, podle lítostivého tónu, kterým jsem pronesla: „Ahoj,“ jako bych se měla každou chvíli rozplakat. Tiše se zvedla ze židle a vyšla z pokoje. Předpokládala jsem, že se během té doby došla najíst do kavárny, nebo zavolala z automatu na chodbě otci, protože jsem ji nikdy neviděla jíst a krom toho bylo jasné, že o ni má otec strach – pokud jsem to pochopila, mezi nimi žádný problém nebyl – a potom, když jsem si promluvila s dětmi, poslala jim dvacet pusinek, pak jsem se zase položila na polštář a zavřela oči, a matka opět vklouzla zpátky do pokoje, protože když jsem oči otevřela, byla tam.

První den jsme si povídaly o mém bratrovi, nejstarším z nás tří sourozenců, který byl pořád ještě svo-

bodný a žil doma s rodiči, ačkoli už mu bylo třicet šest, a o mé starší sestře, které bylo třicet čtyři a bydlela deset mil od rodičů s pěti dětmi a manželem. Zeptala jsem se, jestli má bratr práci. „Nemá práci,“ odpověděla matka. „Tráví noci se zvířaty, které mají být další den zabitě.“ Zeptala jsem se, co že to říkala, a ona to zopakovala. „Chodí do Pedersonovic stodoly a spí vedle prasat, která mají být odvezená k řezníkovi,“ dodala. Překvapilo mě to a také jsem to řekla, ale matka jen pokrčila rameny.

A pak jsme si povídaly o ošetřovatelkách. Máma je okamžitě pojmenovala: Sušenka byla ta hubená, škrobená a afektovaná; Bolavý zub ta sklíčená postarší; Vážné dítě Indka, kterou jsme obě měly rády.

Byla jsem však unavená, a tak mi máma začala vyprávět příběhy o lidech, které kdysi znala. Mluvila způsobem, jaký jsem si nepamatovala, jako by se v ní celá léta hromadil tlak pocitů a slov a postřehů, hlas měla udýchaný a nejistý. Někdy jsem si zdřímla, a když jsem se probudila, žadonila jsem, aby mi to pověděla znovu. Ale odmítla: „Ale ne, Pískle, potřebuješ si odpočinout.“ „Já odpočívám! Prosím, mami. Povídej mi něco. Vyprávěj mi cokoli. Pověz mi o Katie Nicelyové. Vždycky se mi líbilo její jméno.“

„No jo. Katie Nicelyová. Katie Pěkná. Bože, ta ale špatně skončila.“